

సమాజశాస్త్రం

సమాజశాస్త్ర సూత్రాలు

డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సాంఘిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాద్

2017

సమాజశాస్త్రం (ఎం.ఎ)
కోర్సు - I : సమాజశాస్త్ర సూత్రాలు
విషయసూచిక

		పుటసంఖ్య
ఖండం - I	సమాజ శాస్త్రం అంటే ఏమిటి?	1-20
భాగం-1:	సమాజశాస్త్ర సూత్రాలు	
భాగం-2:	సమాజశాస్త్రం- ఇతర సామాజిక శాస్త్రాలతో సంబంధం	
ఖండం - II	ప్రధాన భావనలు	21-74
భాగం-3	మానవుడు-సమాజం	
భాగం-4	సామాజిక సమూహాలు	
భాగం-5	సముదాయం, సంఘం, గుంపు	
భాగం-6	అంతస్తు, పాత్ర	
ఖండం - III	మౌలికాంశాలు	75-116
భాగం-7	వ్యక్తి - సమాజం	
భాగం-8	అనువంశికత, పరిసరం	
భాగం-9	సంస్కృతి	
భాగం-10	సంస్కృతి: మూర్తిమత్వం	
ఖండం - IV	సామాజిక ప్రక్రియ	117-152
భాగం-11	సాంఘికీకరణ-సాధనాలు	
భాగం-12	సాంఘికీకరణ సిద్ధాంతాలు	
భాగం-13	సామాజిక పరస్పర చర్య	
ఖండం - V	సామాజిక నిర్మితి	153-188
భాగం-14	సామాజిక నిర్మితి	
భాగం-15	సామాజిక స్తరీకరణ-సామాజిక విభేదీకరణ	
భాగం-16	సామాజిక స్తరీకరణ-ప్రమాణీకరణలు	
ఖండం - VI	సామాజిక సంస్థలు	189-280
భాగం-17	కుటుంబం	

భాగం-18	వివాహం	
భాగం-19	బంధుత్వం	
భాగం-20	మతం, రాజ్యం	
భాగం-21	విద్య-ఆర్థిక వ్యవస్థ	
భాగం-22	సామాజిక నియంత్రణ	
భాగం-23	సామాజిక నియంత్రణ సాధనోపకరణాలు	
ఖండం - VII	సామాజిక మార్పు	281-322
భాగం-24	సామాజిక పరివర్తన	
భాగం-25	సామాజిక పరివర్తన కారకాలు	
భాగం-26	సాంస్కృతిక భిన్నత్వం, సాంస్కృతిక మార్పు, సాంస్కృతిక విలంబన	
మాదిరి పరీక్షా పత్రం		323
రచయితల వివరాలు		325

సమాజశాస్త్రం

సమాజశాస్త్ర సిద్ధాంతాలు, దృక్పథాలు

డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సార్యత్రిక విశ్వవిద్యాలయం
హైదరాబాద్
2021

సమాజశాస్త్రం (ఎం.ఎ)

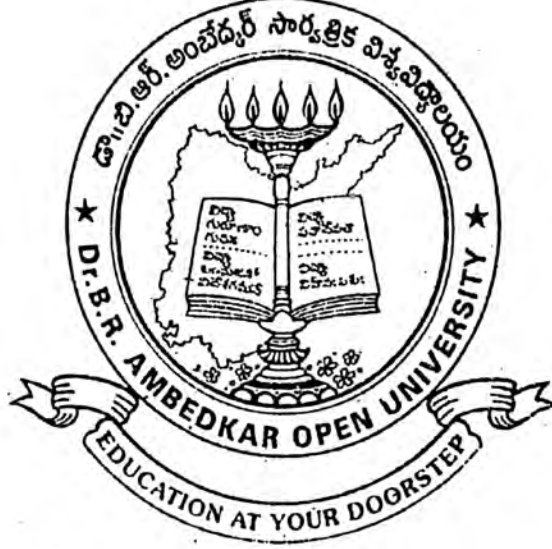
కోర్సు - II : సమాజశాస్త్ర సిద్ధాంతాలు, దృక్పథాలు

విషయసూచిక

		పుటసంఖ్య
ఖండం - I	సమాజశాస్త్ర సిద్ధాంతం దృష్టికోణాలు	1-24
భాగం-1:	సమాజశాస్త్ర సిద్ధాంతం, ఆవిర్భావం-అభివృద్ధి	
భాగం-2:	సమాజశాస్త్ర అధ్యయన పద్ధతి	
ఖండం - II	నిర్మితి ప్రకార్యవాదం	25-83
భాగం-3	ఎమిలిదుర్ఖైమ్	
భాగం-4	రాడ్ క్లిఫ్ బ్రౌన్	
భాగం-5	బ్రానిస్లావ్ మలినోవ్ స్కీ	
భాగం-6	టోల్కాట్ పార్సన్స్	
భాగం-7	రాబర్ట్ కింగ్ మెర్రిన్	
భాగం-8	నిక్లస్ లూహ్ మన్	
ఖండం - III	సంఘర్షణవాదం	84-116
భాగం-9	కార్ల్ మార్క్స్	
భాగం-10	జార్జ్ సిమ్మెల్	
భాగం-11	రాల్ఫ్ డి హ్రౌన్ డార్బ్	
భాగం-12	లూయిస్ ఆల్ఫ్రెడ్ కోసర్	
ఖండం - IV	సామాజిక వినిమయ సిద్ధాంతం	117-139
భాగం-13	జార్జ్ సి. హోమన్స్	
భాగం-14	పీటర్ బ్లా	
భాగం-15	రీచర్డ్ ఎమర్సన్	
ఖండం - V	ప్రతీకాత్మక పరస్పర చర్యవాదం	140-170
భాగం-16	చార్లెస్ హాట్టన్ కూలే	
భాగం-17	జార్జ్ హెర్బర్ట్ మీడ్	
భాగం-18	హెర్బర్ట్ బ్లామర్	

సమాజ శాస్త్రం

కోర్సు - 3: పరిశోధన పద్ధతులు, సామాజిక గణాంకం

"We may forgo material benefits of civilization, but we cannot forgo our right and opportunity to reap the benefits of the highest education to fullest extent....."

-Dr. B.R. Ambedkar

డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్యత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు

2022

విషయ క్రమం

పు.నం.

భాగం - 1 : శాస్త్రీయ వద్దతి	1
భాగం - 2 : సామాజిక పరిశోధనలో విలువలు, మూర్తిమత్వం, భావజాలాల పాత్ర	7
భాగం - 3 : భావనలు, సిద్ధాంతం, పరికల్పన యధార్థాలు	19
భాగం - 4 : పరికల్పన	26
భాగం - 5 : సామాజిక పరిశోధనలోని ప్రధాన దశలు	39
భాగం - 6 : అన్వేషణాత్మక అభికల్పన	57
భాగం - 7 : వర్ణనాత్మక అభికల్పన	65
భాగం - 8 : ప్రయోగాత్మక అభికల్పన	74
భాగం - 9 : పరిశీలన	85
భాగం - 10 : ఇంటర్వ్యూ షెడ్యూల్	96
భాగం - 11 : ప్రశ్నావళి	105
భాగం - 12 : నర్వే పరిశోధనా వద్దతి	115
భాగం - 13 : కేస్ స్టడీ వద్దతి	123
భాగం - 14 : చారిత్రక వద్దతి	138
భాగం - 15 : ప్రతిచయన వద్దతి	147
భాగం - 16 : సంభాషణా ప్రతిచయన వద్దతులు	156
భాగం - 17 : ప్రతిచయన దోషాలు	165
భాగం - 18 : స్కేలింగ్ వద్దతులు	171
భాగం - 19 : గణాంక వద్దతులు	189
భాగం - 20 : దత్తాంశాల నమర్పణ - వర్గీకరణ, వర్ణీకరణ	198
భాగం - 21 : చిత్రవటాలు, రేఖా చిత్రాలు, పిక్చోగ్రాములు, కార్టోగ్రాములు	206
భాగం - 22 : కేంద్ర స్థానపు కొలతలు	227
భాగం - 23 : విస్తరణ కొలతలు	235
భాగం - 24 : నహనంబంధాలు	244
భాగం - 25 : ఖైస్పూర్	261
భాగం - 26 : రిపోర్ట్ రాయడం	279

సమాజశాస్త్రం
గ్రామీణ-నగర సమాజశాస్త్రం

*"We may forgo material benefits of civilization,
but we cannot forgo our right and opportunity
to reap the benefits of the highest education
to fullest extent"*

- Dr. B.R. Ambedkar

డా॥ బి.ఆర్ అంబేద్కర్ సార్యత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు

2021

విషయసూచిక

ఖండం - I : గ్రామీణ సమాజం - పరిచయం	1-37
భాగం-1 : గ్రామీణ సమాజ శాస్త్రం - స్వభావం, పరిధి	3-16
భాగం-2 : గ్రామీణ అధ్యయనాలు, ప్రాముఖ్యం	17-26
భాగం-3 : జానపద, కర్షక సమాజం - అల్ప సంప్రదాయం, బృహత్ సంప్రదాయం	27-37
ఖండం - II : నిర్మితి	38-90
భాగం-4 : గ్రామీణ ఆవరణం - గ్రామాలలో నివాసాల ఏర్పాటు తీరు	40-46
భాగం-5 : సామాజిక వ్యవస్థ - కులం, కుటుంబం, బంధుత్వం నిర్మితి మార్పు	47-57
భాగం-6 : ఆర్థిక వ్యవస్థలు	58-69
భాగం-7 : రాజకీయ వ్యవస్థలు	70-78
భాగం-8 : పంచాయత్ రాజ్, సామాజిక పరివర్తన	79-90
ఖండం - III : సమస్యలు	91-172
భాగం-9 : వ్యవసాయ వ్యవస్థ స్వరూపం - భూకమతాలు, కౌలు, భూసంస్కరణలు, మారుతున్న వ్యవసాయక సంబంధాలు	93-117
భాగం-10 : శ్రామికశక్తి - నిర్మాణం, జీవన ప్రమాణం, స్త్రీలు, బాల కార్మికులు	118-136
భాగం-11 : నీటిపారుదల - విస్తృతి, రకాలు, ప్రజల భాగస్వామ్యం	137-146
భాగం-12 : ఆరోగ్య సంరక్షణ - పౌష్టికాహారం, పారిశుధ్యం, పరిశుభ్రత, ఆరోగ్యం	147-172
ఖండం - IV : అభివృద్ధి	173-209
భాగం-13 : గ్రామీణ వికాసం, సముదాయ వికాస భావనలు	175-188
భాగం-14 : గ్రామీణాభివృద్ధి - యుక్తచాలు, పూహాలు	189-201
భాగం-15 : గ్రామీణాభివృద్ధి - స్వచ్ఛంద సంస్థల పాత్ర	202-209
ఖండం - V : గ్రామీణ సామాజిక మార్పు	210-250
భాగం-16 : గ్రామీణ భారతదేశంలో సామాజిక పరివర్తన	212-231
భాగం-17 : మార్పు ధోరణులు, సాంకేతికత, ఆధునికరణ	232-250
ఖండం - VI : నగర సమాజశాస్త్రం	251-320
భాగం-18 : నగర సమాజశాస్త్రం స్వభావం, పరిధి, భారతదేశంలో నగర సమాజశాస్త్రం	253-276
భాగం-19 : నగరాల ఉద్భావన	277-295
భాగం-20 : నగరీకరణ - భావన, కారకాలు, వలస	296-309
భాగం-21 : అభివృద్ధి చెందని దేశాలలో నగరీకరణ - అభివృద్ధి	310-316
భాగం-22 : నగరకేంద్రాల వర్గీకరణ, వాటి పెరుగుదల	317-320
ఖండం - VII : నగర ఆవరణ శాస్త్రం	321-352
భాగం-23 : నగర ఆవరణశాస్త్రం, భావనలు, వాదాలు	323-340
భాగం-24 : ఉపనగరాలు, ఉపనగరీకరణ, సామాజిక వర్గాల పంపిణీ, వేర్పాటు	341-352
ఖండం - VIII : నగరీకరణ ప్రభావం	353-366
భాగం-25 : నగర సమాజ వ్యవస్థ	355-360
భాగం-26 : గృహ నిర్మాణ సమస్యలు	361-366

సమాజశాస్త్రం జనాభా అధ్యయనాలు

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలనైనా వదలు కోవచ్చునేమోగాని,
సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా అనుభవించే అవకాశాలను,
హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు.....”

-డా॥ బి. ఆర్. అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు

2021

విషయ సూచిక

ఖండం - I	: పరిచయం	
భాగం - 1	: జనాభా అధ్యయనాలు : నిర్వచనం, స్వభావం మరియు పరిధి	3
భాగం - 2	: జనాభా అధ్యయనాలు మరియు జనాభాశాస్త్రం, ఇతర సామాజికశాస్త్రాలలో సంబంధం	15
భాగం- 3	: జనాభా దత్తాంశ ఆధారాలు, జనాభా లెక్కల సేకరణ, జనన-మరణాల నమోదు, ప్రతిచయన సర్వేలు	22
ఖండం - II	: జనాభా సిద్ధాంతాలు	
భాగం - 4	: మాల్టస్ జనాభా సిద్ధాంతం	31
భాగం - 5	: జనాభా పరివర్తనా సిద్ధాంతం	36
భాగం - 6	: ఆస్టిమమ్ జనాభా సిద్ధాంతం	41
ఖండం - III	: జనాభా సంయోజనం	
భాగం - 7	: వయో నిర్మితి	49
భాగం - 8	: లింగ నిర్మితి	54
భాగం - 9	: 1900 నుండి భారతీయ జనాభా పెరుగుదల	62
ఖండం - IV	: ప్రత్యుత్పత్తి	
భాగం - 10	: ప్రత్యుత్పత్తి : భావన మరియు ప్రాధాన్యత	75
భాగం - 11	: ప్రత్యుత్పత్తి కొలమానాలు	81
భాగం - 12	: ప్రత్యుత్పత్తి : మాధ్యమిక మరియు సామీప్య చరరాసులు	88
భాగం - 13	: ప్రత్యుత్పత్తి తేడాలను ప్రభావపరిచే సామాజిక, ఆర్థిక కారకాలు	99
ఖండం - V	: మరణాలు	
భాగం- 14	: మాతా-శిశు మరణాలు : భావనలు, ప్రాధాన్యత	111
భాగం - 15	: మరణాల కొలమానాలు : మరణాల తరుగుదలకు కారణాలు	119
భాగం - 16	: మరణాలలో తేడాలను ప్రభావపరిచే సామాజిక, ఆర్థిక కారకాలు	126
ఖండం - VI	: వలస	
భాగం - 17	: వలస : భావన - రకాలు	135
భాగం - 18	: వలస కారకాలు - పర్యవసానాలు	144
భాగం - 19	: వలస సిద్ధాంతాలు : వలస కొలమానాలు	151

సమాజశాస్త్రం
ఆరోగ్య సమాజశాస్త్రం

“మనం నాగరికత సమకూర్చిన వస్తుగత ప్రయోజనాలనైనా వదులు
కోవచ్చునేమోగాని, సర్వోత్కృష్టమైన విద్య అందించే ఫలాలను సంపూర్ణంగా
అనుభవించే అవకాశాలను, హక్కులను మాత్రం కోల్పోకూడదు...”

-డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్

డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ సార్యత్రిక విశ్వవిద్యాలయం

హైదరాబాదు

2021

విషయ సూచిక

భాగం	పాఠ్యాంశం పేరు	పేజీ
భాగం 1 :	ఆరోగ్యం- సమాజం- సామాజిక వైఖరులు	7
భాగం-2 :	ఆరోగ్య సమాజశాస్త్రం- స్వభావం- పరిధి	12
భాగం-3 :	ఆరోగ్యం- సమాజశాస్త్ర దృక్పథాలు	19
భాగం-4 :	ఆరోగ్యం- అనారోగ్యం- రుగ్మతలు	29
భాగం-5 :	భారతదేశంలో వైద్య వ్యవస్థ నొమ్మితి	38
భాగం-6 :	భారతదేశంలో వైద్యవ్యవస్థ పరిణామం	49
భాగం-7 :	అనారోగ్యం- విచలిత ప్రవర్తన- రోగిపాత్ర భావన	61
భాగం-8 :	వైద్యసేవలు ఆశించే ప్రక్రియలు	69
భాగం-9 :	చికిత్సా ప్రక్రియ- పరస్పర చర్యలు	78
భాగం-10 :	సామాజిక ఆవరణ- వ్యాధులు	89
భాగం-11 :	సంక్రమణ వ్యాధులు- కారకాలు- నియంత్రణ	97
భాగం-12 :	సంక్రమణ వ్యాధులు- భారతదేశంలో ఆరోగ్య సంరక్షణ	106
భాగం-13 :	సాముదాయిక ఆరోగ్య భావన- పద్ధతులు	133
భాగం-14 :	ప్రాథమిక ఆరోగ్య సంరక్షణ	144
భాగం-15 :	ఎయిడ్స్- సాముదాయిక ఆరోగ్యం	151
భాగం-16 :	ప్రజారోగ్యం- ధోరణులు	161
భాగం-17 :	జాతీయ ఆరోగ్య పథకాలు	176
భాగం-18 :	మాతా శిశు సంరక్షణ	193
భాగం-19 :	చికిత్సానంతర సంరక్షణ- పునరావాసం	203
భాగం-20 :	భారతదేశంలో ఆరోగ్య వ్యవస్థ	215
భాగం-21 :	ఆసుపత్రి- ఒక సామాజిక వ్యవస్థ	223
భాగం-22 :	ఆరోగ్యం- ఆరోగ్య సూచీలు	227
భాగం-23 :	జాతీయ ఆరోగ్య విధానం	241
భాగం-24 :	ఆరోగ్య విద్య- ప్రచారం	251
భాగం-25 :	ఆరోగ్యం- సమాజశాస్త్రవేత్త పాత్ర	261
భాగం-26 :	ప్రపంచీకరణ- ప్రజారోగ్యం	272